

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodol v právnej veci žalobcu **JUDr. I. M.**, správca konkurznej podstaty úpadcu Poľnohospodárske stavby, a.s. v konkurze, Bratislava, V. Karadžiča 27, zastúpený JUDr. Lászlom Lengyelom, Bratislava, Ružová dolina 6, proti žalovaným **1/ STAVIL, s.r.o.**, D., Povodská cesta 7, **2/ ZO-MIX, spol. s r.o.**, Orechová Potôň, Pri železničnej stanici, **3/ Fontee, s.r.o., Pri železničnej stanici, Orechová Potôň (Soja-cereal, s.r.o.)**, Pri železničnej stanici, Orechová Potôň od 31. júla 2000 do 27. augusta 2014), **4/ J. V.**, bývajúcí D.D., žalovaní 1/ až 4/ zastúpení Advokátskou kanceláriou Legal Cases s.r.o., D., Ružová 265, zastúpená JUDr. Mgr. Ingrid Gyökeresovou, advokátkou a konateľkou, **o určenie vlastníckeho práva a určenie neexistencie záložných práv**, vedenej na Okresnom súde Skalica pod sp.zn. 1 C 152/2009, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Trnave z 29. apríla 2014 sp.zn. 9 Co 156/2013

t a k t o :

Dovolanie **o d m i e t a .**

Žalovaným 1/ až 4/ náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Skalica rozsudkom z 28. februára 2013 č.k. 1 C 152/2009-225 zamietol žalobu žalobcu, ktorou sa domáhal určenia, že na základe zmlúv o zriadení záložného práva k nehnuteľným veciam zo dňa 22. decembra 2006 uzavretých medzi žalovaným 1/ a žalovanými 2/ až 4/, nemajú žalovaní 2/ až 4/ záložné právo k nehnuteľnostiam nachádzajúcim sa v katastrálnom území D., evidovaných na LV č. X., ktoré menovite označil ako aj, že výlučným vlastníkom nehnuteľností nachádzajúcich sa v katastrálnom území

D.D.D., evidovaných na Katastrálnom úrade v Trnave, Správa katastra D., na LV č. X., ktoré menovite označil, je spoločnosť Poľnohospodárske stavby, a.s. v konkurze so sídlom Povodská cesta, D., teda žalobca. Vyslovil, že žalobca je povinný zaplatiť žalovaným 1/ až 4/ náhradu trov konania do troch dní od právoplatnosti rozsudku s tým, že výška bude vyčíslená v samostatnom rozhodnutí v prípade ich vyčíslenia advokátkou žalovaných v zákonom stanovenej lehote.

V odôvodnení rozhodnutia prvostupňový súd uviedol, že dňa 27.6.2004 bola uzavretá kúpna zmluva, predmetom ktorej bol predaj nehnuteľností nachádzajúcich sa v katastrálnom území D., zapísaných na LV č. X., ako parcely č. 1948/2 o výmere 16 916 m² -zastavané plochy, 1948/4 o výmere 5 019 m² - ostatné plochy, č. 1948/10 o výmere 489 m² – zastavané plochy, č. 1948/11 o výmere 43 m² – zastavané plochy, č. 1948/12 o výmere 1 495 m² – zastavané plochy, č. 1948/13 o výmere 285 m² – zastavané plochy a stavby súpisné číslo 200, na parcele č. 1948/10 - administratívna budova, súpisné číslo 106, na parcele č. 1948/11 – čistiaca stanica, súpisné číslo 106, na parcele číslo 1948/12 - dielňa, súpisné číslo 106, na parcele číslo 1948/13 - kotolňa. Podľa článku II. zmluvy kúpna cena bola určená opatrením Krajského súdu v Bratislave zo dňa 22. októbra 2002 v sume 8 500 000,- Sk. Z kúpnej ceny kupujúci uhradil predávajúcemu sumu 8 250 000,- Sk ku dňu podpísania zmluvy. Zvyšok 250 000,- Sk kupujúci zaplatí predávajúcemu v lehote do 90 dní odo dňa podpísania kúpnej zmluvy. Podľa zápisu na LV č. X. katastrálne územie D. bol v časti B žalovaný 1/ zapísaný ako vlastník predmetných nehnuteľností zapísaných v časti A, a to pozemkov a stavieb v podiele 1/1-nina. Správca konkurznej podstaty podpísal kúpnu zmluvu dňa 20. júla 2004. Podľa listinných dôkazov kupujúci zaplatil zvyšok kúpnej ceny 50 000,- Sk dňa 14. septembra 2004 v pokladni úpadcu a sumu 200 000,- Sk vkladom na účet predávajúceho dňa 4. októbra 2004. Vklad do katastra nehnuteľnosti bol povolený dňa 18. augusta 2004 pod číslom V 305/2004. Má za to, že predmetná kúpna zmluva bola uzavretá platne. S námietkami žalobcu týkajúcimi sa neuvedením niektorých údajov v opatrení Krajského súdu v Bratislave zo dňa 22. októbra 2002 sa už vysporiadal Najvyšší súd Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp.zn. 6 MOBdo 7/2009 zo dňa 25. marca 2010 s tým, že sa jedná o rozhodnutie, ktorým sa upravuje vedenie konkurzného konania. Je nesporné, že krajský súd nebol oprávnený vydať opatrenie z 2. novembra 2008 č.k. 4 K 169/97-631, ktorým zrušil svoje opatrenie z 22. októbra 2002 o schválení predaja majetku úpadcu. Počas prebiehajúcich konaní žalovaní namietali platnosť odstúpenia od kúpnej zmluvy zo dňa 27. júna 2004 podpísanej predávajúcim dňa 20. júla 2004. Súd preto

ako predbežnú otázku skúmal platnosť predmetného odstúpenia od kúpnej zmluvy. Správca konkurznej podstaty odstúpil od kúpnej zmluvy prípisom zo dňa 29. septembra 2004 s poukazom na ustanovenie zákona č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník z dôvodu nesplnenia povinnosti vyplývajúcej z článku II. kúpnej zmluvy, a to nezaplatenia zvyšku kúpnej ceny 250 000,- Sk v lehote 90 dní odo dňa podpísania zmluvy. Súd na posúdenie platnosti odstúpenia od zmluvy použil ustanovenia Občianskeho zákonníka aj keď predávajúci poukázal len všeobecne na ustanovenia Obchodného zákonníka. Predmetom kúpnej zmluvy bol prevod vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam. Predmetom kúpy podľa Obchodného zákonníka nemôžu byť nehnuteľnosti, za ktoré sa považujú pozemky a stavby spojené so zemou pevným základom (§ 119 OZ). Kúpa nehnuteľností sa spravuje Občianskym zákonníkom, aj keď zmluvnými stranami sú podnikatelia.

V kúpnej zmluve bola dohodnutá kúpna cena 8 500 000,- Sk, z ktorej kupujúci žalovaný 1/ v deň podpisu zmluvy zaplatil 8 250 000,- Sk a zvyšok kúpnej ceny 250 000,- Sk sa kupujúci zaviazal zaplatiť do 90 dní od podpísania kúpnej ceny. Podľa osvedčenia o pravosti podpisu predávajúci podpísal kúpnu zmluvu dňa 20. júla 2004. Kupujúci mal takto lehotu na zaplatenie zvyšku dohodnutej kúpnej ceny do 90 dní, a to od 21. júla 2004 do 18. októbra 2004. V konaní bolo preukázané, čo nebolo ani sporné, že žalovaný 1/ ako kupujúci zvyšok kúpnej ceny zaplatil v dvoch plneniach, a to dňa 14. septembra 2004 v sume 50 000,- Sk do pokladne predávajúceho úpadcu a dňa 4. októbra 2004 sumu 200 000,- Sk bezhotovostným vkladom na účet predávajúceho. Z uvedeného potom vyplýva, že žalovaný 1/ ako kupujúci svoj dlh spočívajúci zo zaplatenia zvyšku dohodnutej kúpnej ceny nehnuteľnosti zaplatil riadne a včas, v dohodnutom termíne do 18. októbra 2004. Právny úkon predávajúceho odstúpenie od kúpnej zmluvy bolo potom v rozpore so zákonom a s použitím ustanovenia § 39 OZ sa jedná o neplatný právny úkon. Pri neplatnom odstúpení od kúpnej zmluvy zostávajú zachované práva a povinnosti dohodnuté v kúpnej zmluve, ktorá bola uzavretá platne. K námietke žalobcu, že v opatrení konkurzného súdu nebol presne špecifikovaný majetok úpadcu, k predaju ktorého dal súhlas, poukazuje na výsledky vykonaného dokazovania v konaní vedenom na Krajskom súde v Bratislave sp.zn. 10 Cbi 10/2008, kde bolo preukázané z obsahu konkurzného spisu i z obsahu znaleckého posudku rozsah predávaného majetku, ktorý bol jednoznačne identifikovaný. Svojim rozhodnutím – opatrením z 22. októbra 2002 bol konkurzný súd viazaný a malo právoplatné účinky súdneho rozhodnutia. Zrušenie takéhoto rozhodnutia je možné výlučne postupom podľa ustanovení O.s.p. a zákona o konkurze a vyrovnaní. Zrušením rozhodnutia po 7 rokoch

v rozpore so zákonom prišlo k narušeniu zásady právnej istoty, vytvorenej nezmeniteľnosťou právoplatných súdnych rozhodnutí. Na základe rozhodnutia konkurzného súdu z roku 2002 sa riadne plnilo a synolagmatický právny úkon bol zavŕšený splnením povinnosti predávajúceho previesť nehnuteľnosti a splnením povinnosti kupujúceho zaplatiť dohodnutú kúpnu cenu za prevádzané nehnuteľnosti. Obsahom konkurzného spisu bolo preukázané, že konkurz na majetok úpadcu bol vyhlásený dňa 2. apríla 1998 a v konkurznom konaní pôsobilo celkom 8 správcov. Na návrh správcu súd opatrením zo dňa 2. júna 1998 dal súhlas speňažiť majetok za cenu určenú znaleckým posudkom v priamom predaji bez súhlasu súdu; predaj nehnuteľnosti za nižšiu cenu ako určuje znalecký posudok podlieha predchádzajúcemu písomnému súhlasu súdu. Opatrením zo dňa 29. júna 1999 súd rozhodol tak, že dal súhlas s predajom nehnuteľného majetku úpadcu s uvedením katastrálneho územia, parcelných čísiel a nehnuteľností postavených na uvedených parcelách a tiež hnutel'ného majetku kupujúcemu žalovanému 1/ za 12 000 000,- Sk s tým, že nehnuteľnosti budú speňažené verejnou súťažou alebo ponukovým konaním. Počas jedného roka sa prihlásil jediný záujemca – žalovaný 1/. Vzhľadom na to, že sa jednalo o opakované výberové konanie a ponúknutá cena bola vyššia ako 50% hodnoty znaleckého posudku, súd schválil predaj označeného majetku žalovanému 1/. Z uvedeného vyplýva, že jednoznačne bol daný súhlas na predaj nehnuteľností tak ako boli dohodnuté v uzavretej kúpnej zmluve zo dňa 27. júna 2004 podpísanej 20. júla 2004. Skutočnosť, že v zmluve bol označený ako predávajúci úpadca zastúpený správcem konkurznej podstaty nerobí zmluvu nejasnou, ani neurčitou, pretože je nesporné, že s majetkom úpadcu môže nakladať len správca konkurznej podstaty a tento aj právny úkon podpis kúpnej zmluvy urobil. K zmluve nebolo pripojené žiadne plnomocenstvo, na základe ktorého by správca konal, pretože konal zo zákona a plnomocenstvo by mohol udeliť len zase správca konkurznej podstaty. S poukazom na doteraz uvedené právne závery o nadobudnutí vlastníckeho práva žalovaného 1/ na základe kúpnej zmluvy zo dňa 27. júna 2004, podpísanej dňa 20. júla 2004 súd sa v ďalšom nezaoberal dôvodenou neplatnosťou kúpnej zmluvy, uzavretej následne medzi tými istými účastníkmi o tom istom predmete prevodu dňa 14. novembra 2007, pretože je to irelevantné. Správa katastra D. povolila vklad vlastníckeho práva na základe uvedenej kúpnej zmluvy. Rozhodnutím zo dňa 17. júla 2008 v spojitosti s rozhodnutím Katastrálneho úradu v Trnave zo dňa 24. novembra 2008, na základe protestu prokurátora rozhodnutie o vklade kúpnej zmluvy zo dňa 14. novembra 2007 zrušila z dôvodu, že opatrenie konkurzného súdu zo dňa 22. októbra 2002 nemožno považovať za odsúhlasenie predaja požadované zákonom o konkurze a vyrovnaní vo väzbe ku kúpnej zmluve zo dňa 14. novembra 2007, pretože uvedený súhlas sa vzťahoval výlučne

ku kúpnej zmluve zo dňa 27. júna 2004. K následne uzavretej kúpnej zmluve teda nebol daný súhlas súdu za podmienok určených schôdzou konkurzných veriteľov v súlade s ustanovením § 27 ods. 3 zákona č. 328/91 Zb. v znení účinnom ku dňu uzavretia zmluvy. Súd preto s poukazom na výsledky vykonaného dokazovania žalobu žalobcu v časti určenia vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam zamietol.

Súd zamietol žalobu aj o zvyšku uplatneného nároku na určenie, že žalovaní 2/ až 4/ nemajú záložné právo k nehnuteľnostiam, ktoré sú predmetom tohto konania na základe záverov vyodených vykonaným dokazovaním, keď mal za to, že vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam platne nadobudol žalovaný 1/ a za danej situácie potom žalobca nie je aktívne legitimovaný na podanie určovacej žaloby v uvedenej časti uplatneného nároku.

Krajský súd v Trnave na odvolanie žalobcu rozsudkom z 29. apríla 2014 č.k. 9 Co 156/2013-300 potvrdil napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej. Zmenil napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa v časti náhrady trov konania tak, že žalovaným 1/ až 4/ nepriznal náhradu trov konania na súde prvého stupňa. Vyslovil, že žalovaným 1/ až 4/ nepriznáva náhradu trov odvolacieho konania.

V odôvodnení rozhodnutia odvolací súd uviedol, že sa stotožňuje s odôvodnením rozhodnutia súdu prvého stupňa, pričom konštatuje správnosť dôvodov rozhodnutia súdu prvého stupňa vo veci samej. K námietke žalobcu o nedostatočnom odôvodnení napadnutého rozhodnutia uviedol, že všetkými námietkami žalobcu sa súd prvého stupňa zodpovedne zaoberal v odôvodnení svojho rozhodnutia, o čom svedčí aj obsah odvolania žalobcu, kde sa vyporiadava s úvahou súdu prvého stupňa. Súd prvého stupňa sa oboznámil so všetkými predloženými listinnými dôkazmi jednak účastníkmi konania, jednak z pripojených spisov Krajského súdu v Bratislave sp.zn. 8 Cbi 10/2005 a 10 Cbi 16/2008. Ako správne uzatvoril, predmetné nehnuteľnosti boli vylúčené z konkurznej podstaty úpadcu – žalobcu v tomto spore v konaní sp.zn. 10 Cbi 16/2008 na Krajskom súde v Bratislave, ktorého rozhodnutie je právoplatné. Z tohto dôvodu je záväzná i pre ostatné súdy. Záver súdu prvého stupňa o tom, že žalobca je síce zapísaný v katastri ako vlastník, avšak všetky skutočnosti svedčia v prospech vlastníctva žalovaného 1/ je správny. Ak je žalobca zapísaný ako vlastník v katastri nehnuteľností, nemôže sa domáhať určenia, že je vlastníkom týchto nehnuteľností. V konaní bol preukázaný opak, teda, že vlastníctvo svedčí v prospech žalovaného 1/. Z tohto dôvodu je správny záver súdu prvého stupňa, že žalobca nemôže byť úspešný ani v časti

návrhu na určenie, že je výlučným vlastníkom predmetných nehnuteľností ani v časti určenia, že žalovaní 2/ až 4/ nemajú záložné právo k týmto nehnuteľnostiam. Rozhodnutie Okresného úradu – odboru katastra nehnuteľností, ktorým bol zapísaný vklad vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam, nie je rozhodnutím správneho orgánu o vlastníckom práve, ktorým by bol súd viazaný v tom zmysle, že by nemohol ako predbežnú riešiť otázku vlastníctva k nehnuteľnostiam alebo odkloniť sa pri posúdení otázky, kto je vlastníkom od stavu zaevidovaného v katastri nehnuteľnosti. Konštatoval, že súd prvého stupňa vo veci riadne zistil skutkový stav, výsledky vykonaného dokazovania vyhodnotil správne a vec posúdil správne aj po právnej stránke. Odvolacie námietky žalobcu sú nedôvodné.

Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu do jeho potvrdzujúcej časti vo veci samej podal dovolanie žalobca, ktorého prípustnosť odôvodňoval ustanovením § 237 písm. f/ O.s.p. Namietal, že konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci a rozsudok odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci.

Žalobca mal za to, že v predmetnej veci ani súd prvého stupňa ani odvolací súd svoje rozsudky neodôvodnili riadne a týmto postupom mu bola odňatá možnosť konať pred súdom. Súd prvého stupňa sa totiž s argumentmi žalobcu, a to že predaj predmetných nehnuteľností nikdy nebol predmetom schôdze konkurzných veriteľov, neexistuje účinný a platný vklad vlastníckeho práva žalovaného 1/ k predmetným nehnuteľnostiam a zmluvy o zriadení záložného práva k hnutelným veciam zo dňa 22. decembra 2006 uzavreté medzi žalovaným 1/ a žalovanými 2/ až 4/ nemajú všetky podstatné náležitosti a sú teda absolútnymi neplatnými právnymi úkonmi, vôbec nevyrovnal, nechal ich bez povšimnutia, nevyvrátil argumentáciu žalobcu a ani nevysvetlil, prečo nie je jeho názor správny, hoci mohli byť podkladom pre opačné rozhodnutie súdu prvého stupňa. Pretože odvolací súd nenapravil nedostatky rozhodnutia prvého stupňa spočívajúce v nedostatočnom odôvodnení a ani on neodôvodnil svoj rozsudok riadne z dôvodov opísaných už vyššie, zastáva názor, že rozsudkom súdu prvého stupňa v spojení s potvrdzujúcim rozsudkom odvolacieho súdu pri vypravení oboch rozsudkov, nenáležitými (nedostatočnými) odôvodneniami bola žalobcovi odňatá reálna možnosť konať pred súdom.

Dovolateľ namietal, že konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, ktoré spočíva v tom, že rozhodnutie odvolacieho súdu vychádza z neúplného alebo nesprávne zisteného skutkového stavu veci.

Súd prvého stupňa v predmetnej veci nepostupoval v súlade s ustanovením § 132 O.s.p. Pri svojom rozhodovaní vzal do úvahy aj také skutočnosti, ktoré z dôkazov nevyplýnuli a neprihliadol na skutočnosti, ktoré boli preukázané, či vyplýnuli z prednesu účastníkov alebo inak vyšli za konania najavo.

Dovolateľ ďalej namietal, že rozhodnutie odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. Navrhol, aby dovolací súd rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Žalovaní 1/ až 4/ vo svojom vyjadrení navrhli dovolanie žalobcu odmietnuť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.) zastúpený advokátom (§ 241 ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.), skúmal najskôr to, či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému ho zákon pripúšťa (§ 236 a nasl. O.s.p.).

Dovolanie má v systéme opravných prostriedkov občianskeho súdneho konania osobitné postavenie. Ide o mimoriadny opravný prostriedok, ktorým možno napadnúť (len) právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, avšak nie v každom prípade, ale iba ak ho právna úprava pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.). Najvyšší súd Slovenskej republiky je v dovolacom konaní oprávnený rozhodnutia odvolacieho súdu preskúmať len v rozsahu, v ktorom bol jeho výrok napadnutý, pričom je viazaný uplatneným dovolacím dôvodom vrátane toho, ako ho dovolateľ obsahovo vymedzil (§ 242 ods. 1 O.s.p.). Dovolací súd nie je viazaný rozsahom dovolacích návrhov v prípadoch uvedených v ustanovení § 242 ods. 2 písm. a/ až d/ O.s.p. Ak nejde o vady uvedené v § 237 O.s.p., neprihliada na vady konania, ktoré neboli uplatnené v dovolaní, iba že by tieto vady mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

Pre účely predmetného dovolacieho konania je vhodné zdôrazniť, že dovolanie nie je „ďalším odvolaním“ a nemožno sa ním úspešne domáhať revízie skutkových zistení súdov nižších stupňov, ani výsledkov nimi vykonaného dokazovania. Dovolací súd tu nie je treťou inštanciou, v ktorej by bolo možné preskúmať rozhodnutie z akýchkoľvek hľadísk. Posúdiť správnosť a úplnosť skutkových zistení, a to ani v súvislosti s právnym posúdením veci nemôže dovolací súd už len z toho dôvodu, že nie je oprávnený prehodnocovať vykonané dôkazy. Dovolacie konanie má (a to je potrebné osobitne zdôrazniť)

prieskumnú povahu; aj so zreteľom na ňu dovolací súd – na rozdiel od súdu prvého stupňa a odvolacieho súdu – nemá možnosť vykonávať dokazovanie (viď § 243a ods. 2 veta druhá O.s.p.).

Podľa § 238 ods. 1 O.s.p. dovolanie je prípustné proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej. V zmysle § 238 ods. 2 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež proti rozsudku, v ktorom sa odvolací súd odchyľil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci. Podľa § 238 ods. 3 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež vtedy, ak smeruje proti potvrdzujúcemu rozsudku odvolacieho súdu, vo výroku ktorého odvolací súd vyslovil, že dovolanie je prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, alebo ak ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4.

V danom prípade dovolaním žalobcu nie je napadnutý zmeňujúci rozsudok odvolacieho súdu, ale taký potvrdzujúci rozsudok, vo výroku ktorého odvolací súd nevyslovil, že dovolanie proti nemu je prípustné, a nejde ani o potvrdzujúci rozsudok súdu prvého stupňa, ktorým by súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4 O.s.p. Dovolací súd v prejednávanej veci dosiaľ nerozhodoval, preto ani nevyslovil právny názor, ktorým by boli súdy viazané. Z týchto dôvodov dospel Najvyšší súd Slovenskej republiky k záveru, že dovolanie žalobcu nie je podľa § 238 ods. 1 až 3 O.s.p. (procesne) prípustné.

Dovolanie žalobcu by mohlo byť procesne prípustné, len ak by v konaní, v ktorom bol vydaný napadnutý rozsudok, bolo postihnuté niektorou zo závažných procesných väd uvedených v § 237 O.s.p. Povinnosť skúmať, či konanie nie je zaťažené niektorou z nich vyplýva pre dovolací súd z ustanovenia § 242 ods. 1 O.s.p. Dovolací súd sa preto neobmedzil len na skúmanie prípustnosti dovolania podľa § 238 O.s.p., ale zaoberal sa tiež otázkou, či konanie nie je postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 O.s.p. (tzv. vady zmätočnosti). Toto ustanovenie pripúšťa dovolanie proti každému rozhodnutiu (rozsudku aj uzneseniu) odvolacieho súdu vtedy, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi

konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát.

Treba uviesť, že z hľadiska § 237 O.s.p. sú právne významné len tie procesné nedostatky, ktoré vykazujú znaky procesných väd taxatívne vymenovaných v písmenách a/ až g/ tohto ustanovenia. Iné vady (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.) a prípadne nesprávne právne posúdenie veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.), i keby k nim v konaní došlo a prípadne aj mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, nezakladajú prípustnosť dovolania podľa tohto ustanovenia. Z hľadiska posúdenia existencie niektorých procesných väd v zmysle § 237 O.s.p. ako dôvodu, ktorý zakladá prípustnosť dovolania proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, nie je pritom významný subjektívny názor účastníka, že v konaní došlo k takejto vade, ale len jednoznačné, všetky pochybnosti vylučujúce zistenie, že konanie je skutočne postihnuté niektorou z taxatívne vymenovaných väd.

Dovolateľ existenciu procesných väd konania v zmysle § 237 písm. a/ až e/ a g/ O.s.p. netvrdil a procesné vady tejto povahy v dovolacom konaní nevyšli najavo. Prípustnosť jeho dovolania preto z týchto ustanovení nevyplýva.

S prihliadnutím na obsah dovolania a v ňom vytýkané nesprávnosti sa dovolací súd osobitne zaoberal otázkou, či postupom súdov nebola dovolateľovi odňatá možnosť konať pred súdom.

Odňatím možnosti konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O.s.p.) sa rozumie taký závadný procesný postup súdu, ktorý má za následok znemožnenie realizácie tých procesných práv účastníka konania, ktoré mu poskytuje Občiansky súdny poriadok. O procesnú vadu v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. ide najmä vtedy, ak súd v konaní postupoval v rozpore so zákonom, prípadne ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi a týmto postupom odňal účastníkovi konania jeho procesné práva.

V zmysle § 132 O.s.p. dôkazy hodnotí súd podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti; pritom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo za konania najavo, včítane toho, čo uviedli účastníci. Nesprávne vyhodnotenie dôkazov nie je vadou konania v zmysle § 237 O.s.p. Pokiaľ súd nesprávne vyhodnotil niektorý z vykonaných dôkazov, môže byť jeho rozhodnutie z tohto dôvodu vecne nesprávne, no táto skutočnosť ešte sama osebe nezakladá prípustnosť dovolania v zmysle § 237 O.s.p. (pre úplnosť treba dodať, že nesprávne vyhodnotenie dôkazov nie je samostatným dovolacím

dôvodom ani vtedy, keď je dovolanie procesne prípustné – vid' § 241 ods. 2 písm. a/ až c/ O.s.p.). Dovolací dôvod žalobcu ohľadne nesprávneho vyhodnotenia dôkazov teda nie je dôvodný a súdmi nižších stupňov mu týmto konaním nebola odňatá možnosť konať pred súdom.

Dovolateľ v dovolaní namietal, že konanie je postihnuté práve takouto vadou založenou na nedostatočnom odôvodnení (resp. nepreskúmateľnosti) rozhodnutia odvolacieho súdu (§ 157 ods. 2 O.s.p.), čo súčasne zakladá porušenie jeho práv na súdnu ochranu (čl. 46 ústavy) a právo na spravodlivé súdne konanie (čl. 6 Dohovoru) v tom, že rozhodnutie odvolacieho súdu je nepreskúmateľné pre nedostatok dôvodov, neurčitosť, nezrozumiteľnosť a nevyporiadanie sa so všetkými jeho odvolacími námietkami a námietkami uvádzanými v konaní a preto v konaní v konečnom dôsledku vec nesprávne právne posúdil.

Pokiaľ žalobca namieta nedostatky týkajúce sa odôvodnenia dovolaním napadnutého rozsudku odvolacieho súdu, treba uviesť, že právo na určitú kvalitu súdneho konania, ktorej súčasťou je aj právo účastníka na dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia, je jedným z aspektov práva na spravodlivý proces. Z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva ako aj z rozhodnutí Ústavného súdu Slovenskej republiky totiž vyplýva, že tak základné právo podľa čl. 46 ods. 1 ústavy ako aj právo podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru, v sebe zahŕňajú aj právo na rovnosť zbraní, kontradiktórnosť konania a odôvodnenie rozhodnutia (II. ÚS 383/2006); právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia patrí medzi základné zásady spravodlivého súdneho procesu.

Právo na spravodlivý proces je naplnené tým, že všeobecné súdy zistia skutkový stav a po výklade a použití relevantných právnych noriem rozhodnú tak, že ich skutkové a právne závery nie sú svojvoľné, neudržateľné a nie sú prijaté v zrejmom omyle konajúcich súdov; ktoré by popreli zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces. Ústavný súd Slovenskej republiky vo svojej judikatúre opakovane zdôraznil, že nezávislosť rozhodovania všeobecných súdov sa má uskutočňovať v ústavnom a zákonnom procesnoprávnom a hmotnoprávnom rámci. Procesnoprávny rámec predstavujú predovšetkým princípy riadneho a spravodlivého procesu, ako vyplýva i z čl. 46 a nasl. ústavy a čl. 6 ods. 1 Dohovoru. Jedným z týchto princípov predstavujúcich súčasť práva na spravodlivý proces (čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 6 ods. 1 Dohovoru) a vylučujúcich ľubovôľu pri rozhodovaní je aj povinnosť súdu, presvedčivo a správne vyhodnotiť dôkazy a svoje rozhodnutia náležite odôvodniť (§ 132 a § 157 ods. 1 O.s.p. m.m. I. ÚS 243/2007), pritom starostlivo prihliadať na všetko, čo vyšlo

počas konania najavo, vrátane toho, čo uviedli účastníci. Z odôvodnenia súdneho rozhodnutia (§ 157 ods. 2 O.s.p.) musí vyplývať vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na jednej strane a právnymi závermi na strane druhej. Všeobecný súd by mal vo svojej argumentácii obsiahnutej v odôvodnení svojho rozhodnutia dbať tiež na jeho celkovú presvedčivosť, teda inými slovami, na to, aby premisy zvolené v rozhodnutí rovnako ako závery, ku ktorým na základe týchto premís dospel, boli pre širšiu právnickú (ale aj laickú) verejnosť prijateľné, racionálne ale v neposlednom rade aj spravodlivé a presvedčivé. Všeobecný súd pritom musí súčasne vychádzať z materiálnej ochrany zákonnosti tak, aby bola zabezpečená spravodlivá ochrana práv a oprávnených záujmov účastníkov (§ 1 O.s.p.; obdobne napr. IV. ÚS 1/2002, II. ÚS 174/04, III. ÚS 117/07, III. ÚS 332/09, I. ÚS 501/11). Z práva na spravodlivé súdne konanie v tejto súvislosti vyplýva aj povinnosť všeobecného súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (I. ÚS 46/05, II. ÚS 76/07, obdobne Kraska c/a Švajčiarsko z 29. apríla 1993, séria A, č. 254-B, str. 49, § 30). Štruktúra práva na odôvodnenie je rámcovo upravená v § 157 ods. 2 O.s.p. Táto norma sa uplatňuje aj v odvolacom konaní (§ 211 ods. 2 O.s.p.). Vo svojej ustálenej judikatúre ústavný súd zdôraznil, že odôvodnenia rozhodnutí prvostupňového súdu a odvolacieho súdu nemožno posudzovať izolovane (m.m. II. ÚS 78/05, III. ÚS 264/08, IV. ÚS 372/08, IV. ÚS 350/09), pretože prvostupňové a odvolacie konanie z hľadiska predmetu konania tvoria jeden celok (IV. ÚS 489/2011). Tento právny názor zahŕňa aj požiadavku komplexného posudzovania všetkých rozhodnutí všeobecných súdov (tak prvostupňového súdu, ako aj odvolacieho súdu a prípadne aj dovolacieho súdu), ktoré boli vydané v priebehu príslušného súdneho konania (IV. ÚS 350/2009).

Za arbitrárny, resp. nedostatočne zdôvodnený treba považovať rozsudok všeobecného súdu aj v situácii, keď všeobecný súd svoj právny záver nezdôvodní zo všetkých zákonných hľadísk, ktoré v danej veci prichádzajú do úvahy (nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp.zn. I. ÚS 154/2005 z 28. februára 2006).

Dovolací súd dospel k záveru, že rozsudok súdu prvého stupňa (v spojení s potvrdzujúcim rozsudkom odvolacieho súdu v zmysle § 219 ods. 2 O.s.p.) spĺňa vyššie uvedené kritériá pre odôvodňovanie rozhodnutí v zmysle § 157 ods. 2 O.s.p. (§ 219 ods. 1, 2 O.s.p.), a preto ho nemožno považovať za nepreskúmateľný, neodôvodnený, či zjavne arbitrárny (svojoľný). Odôvodnenie rozsudku zodpovedá základnej (formálnej) štruktúre odôvodnenia rozhodnutia, čo platí tak pre rozsudok prvého stupňa (§ 157

ods. 2 O.s.p.), ako aj pre rozsudok odvolacieho súdu (§ 219 ods. 2 O.s.p.). Súslednosti jednotlivých častí odôvodnení a ich obsahové (materiálne) náplne, zakladajú súhrnne ich zrozumiteľnosť i všeobecnú interpretačnú presvedčivosť; tým však nie je zodpovedaná (ani inak dotknutá) otázka správnosti právneho posúdenia veci konajúcimi súdmi.

Súdy oboch stupňov jasne a dostatočne vysvetlili právne dôvody, pre ktoré žalobu zamietli. Zhodli sa na tom, že predmetné nehnuteľnosti boli vylúčené z konkurznej podstaty úpadcu – žalobcu v konaní sp.zn. 10 Cbi 16/2008 na Krajskom súde v Bratislave, ktoré rozhodnutie je právoplatné. Z tohto dôvodu je záväzná i pre ostatné súdy. Záver súdu prvého stupňa o tom, že žalobca je síce zapísaný v katastri ako vlastník avšak všetky skutočnosti svedčia v prospech vlastníctva žalovaného 1/ je správny. Ak je žalobca zapísaný ako vlastník v katastri nehnuteľnosti, nemôže sa domáhať určenia, že je vlastníkom týchto nehnuteľností. V konaní bol preukázaný opak, teda že vlastníctvo svedčí v prospech žalovaného 1/. Z tohto dôvodu je správny záver súdu prvého stupňa, že žalobca nemôže byť úspešný ani v časti návrhu na určenie, že je výlučným vlastníkom predmetných nehnuteľností, ani v časti určenia, že žalovaní 2/ až 4/ nemajú záložné právo k týmto nehnuteľnostiam. Rozhodnutie okresného úradu – odboru katastra nehnuteľnosti, ktorým bol zapísaný vklad vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam, nie je rozhodnutím správneho orgánu o vlastníckom práve, ktorým by bol súd viazaný v tom zmysle, že by nemohol ako predbežnú riešiť otázku vlastníctva nehnuteľností alebo odchyliť sa pri posúdení otázky, kto je jej vlastníkom, od stavu zaevidovaného v katastri nehnuteľnosti. Pokiaľ žalobca v odvolacom konaní zotrval na svojej argumentácii, aj odvolací súd sa stotožnil s právnym záverom súdu prvého stupňa o neopodstatnenosti žaloby z uvádzaných dôvodov, ponúkol dostatočné vysvetlenie toho, prečo z právneho hľadiska nebolo možné akceptovať argumentáciu odvolateľa (žalobcu).

Obsah dovolacích námietok smeroval tiež k spochybneniu správnosti právneho posúdenia veci konajúcimi súdmi (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.). Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávne právne posúdenie veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval, alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Súď ale právnym posúdením veci neodníma účastníkovi konania možnosť uplatnenia jeho procesných práv v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. (viď uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 2 Cdo 112/2001 zverejnené v Zbierke stanovísk

najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 43/2003 a uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 2 Cdo 50/2002 uverejnené v časopise Zo súdnej praxe pod č. 1/2003). Právne posúdenie vecí súdmi nižších stupňov je relevantným dovolacím dôvodom, ktorým možno odôvodniť procesne prípustné dovolanie (viď § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.). Nesprávne právne posúdenie vecí súdmi nižších stupňov však nie je procesnou vadou konania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. lebo (ani prípadné) nesprávne právne posúdenie vecí súdom účastníkovi konania neznemožní realizáciu žiadneho jeho procesného oprávnenia (viď napr. rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 1 Cdo 62/2010, sp.zn. 2 Cdo 97/2010, sp.zn. 3 Cdo 53/2011, sp.zn. 4 Cdo 68/2011, sp.zn. 5 Cdo 44/2011, sp.zn. 6 Cdo 41/2011 a sp.zn. 7 Cdo 26/2010).

Na základe uvedeného dospel dovolací súd k záveru, že žalobca neopodstatnene namieta, že v konaní mu postupom súdu bola odňatá možnosť pred súdom konať (§ 237 písm. f/ O.s.p.).

Z dôvodov vyššie uvedených dospel dovolací súd k záveru, že prípustnosť dovolania žalobcu nevyplýva z § 238 ods. 1 až 3 O.s.p. ani z § 237 O.s.p. Dovolanie preto odmietol podľa § 243b ods. 5 v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. bez toho, aby skúmal opodstatnenosť dovolateľom uplatnených dovolacích dôvodov v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ a c/ O.s.p. So zreteľom na odmietnutie dovolania sa nezaoberal napadnutým rozhodnutím odvolacieho súdu z hľadiska jeho vecnej správnosti.

V dovolacom konaní úspešným žalovaným vzniklo právo na náhradu trov dovolacieho konania proti žalobcovi, ktorý úspech nemal (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 a § 142 ods. 1 O.s.p.). Keďže žalovaní nepodali návrh na uloženie povinnosti nahradiť im trovy tohto konania za jeden úkon právnej služby – podanie vyjadrenia k dovolaniu (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 151 ods. 1 O.s.p.) dovolací súd im náhradu trov dovolacieho konania nepriznal.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 25. novembra 2015

JUDr. Jozef K o l c u n, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Dagmar Falbová